Nro. 35.

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek dnia 30. Kwietnia 1813.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — Przeszłego tygodnia przechodziły przez nasze miasto 2 bataliiony pułku Beniowskiego, 1 bataliion pułku Dawidowicza i 2 dywizye pułku dragonów, zwanych dragonami Xięcia Sabaudskiego.

JX. Mikołaiewicz, Proboszcz Kołomeyski, celuie czynném wspiéraniem tamteyszéy osadniczéy gminy Mariahilf, i dopełnia z chrześciańską miłością obowiązków Pasterza względem teyże gminy. Wysoki Rząd kraiowy Galicyyski, kazał oświadczyć za to temu szanownemu Kapłanowi swoie ukontentowanie.

Z Wiédnia d. 20. Kwietnia. — N. Cesarz i Król raczył naywyższém pismem gabinetowem, wydaném d. 16. t. m. do pierwszego W. Ochmistrza, Xięcia Trauttmannsdorf-Weinsberg, mianować Ministrami Stanu i Konferencyi W. Kanclerza Hrabiego Ugarte, i Prezesa Kamery nadwornéy Hrab. Wallis. Piérwszy ma sobie oprócz dotychczesnego Urzędu W. Kanclerza poruczone tymczasowe Prezydiium Departamentu finansów, drugi zaś użytym będzie do interessów zewnętrznych, sprawowanych w Radzie Stanu.

Ogłoszono tu naywyższy Patent N. Pana, którego wstęp iest następuiący:

„Zdarzenia lat dawnieyszych, osobliwie zaś roku zeszłego, musiały mieć koniecznie naywyraźnieyszy wpływ na stosunki Państwa Naszego. Pokóy i woyna, każde szczęśliwsze lub dolegliwsze położenie otaczaiących Nas Mocarstw, ściągaią nieuchronne skutki na spokoyność i pomyślność Ludów, które Nam Opatrzność powierzyła. — Poznaią to z wdzięcznością sami Poddani Nasi, iak bardzo staraliśmy się z naywiększą ich ochroną czynić dotychczas natężenia, których położenie rzeczy koniecznie od Nas wymagało. Przekonano się powszechnie w Naszém Państwie i całéy Europie, iż zamiar Naszych usiłowań i cel wszystkich większych i nadzwyczaynych ofiar żądanych od roku od Prowincyi Naszych, dążyły do osiągnienia stanu spokoyności, opieraiącéy się na bezpiecznych posadach. A gdy dzisiay karmiemy się to nadzieią, iż przy zbliżaiącém się rozwinięciu losów Europy, potrafimy dla powszechnego dobra, od którego Nasze iest nieoddzielnem, nadadź moc téy wadzę, którą Nam położenie Naszéy Monarchii i stosunki Nasze z wszystkiemi innemi Mocarstwy zapewniaią, przeto konieczną iest rzeczą, abyśmy postawili woienną potęgę Naszą w stanie przyzwoitym zupełnie temu wielkiemu przeznaczeniu. Im więcéy Nam Ludy nasze złożyły dowodów swoiéy miłości i wiernego przykładania się w ważnych i trudnych peryodach Rządu Nászego, tém więcéy mamy prawa polegać na ich gotowości do wszelkich natężeń w nayważnieyszéy ze wszystkich peryodzie, iako téy, która stanowić będzie osiągnienie tak potrzebnego i tak bardzo pragnionego stanu spokoyności, ze wszystkiemi iéy błogosławiącemi skutkami. Oycowska Nasza pieczołowitość zwrócona była na wynalezienie środków dla opędzenia zachodzących nadzwyczaynych potrzeb w takiém prawidle, które bez wymagania od Poddanych Naszych bezpośrednich ofiar, mogących zachwiać dobry byt Kontrybuentów i nayważnieysze gałęzie przemysłu, zastosowane iest szczególniéy do tego zaufania, które w Nas zawsze Poddani Nasi pokładali. Trwaiąc stale w przedsięwzięciu nie pomnażania w żadnym przypadku summy Rewersow wykupuiących, ustanowionéy i obwieszczonéy przez Patent pod d. 20. Lutego 1811go, postanowi-

liśmy drogą antycypacyi ugruntować na części naypewnieyszego rządowego dochodu fundusz znakomity, zaraz użyć się mogący, i zachowuiemy to sobie, iż wynikaiący z tego w zwyczaynych dochodach rządowych ubytek, wedłng potrzeby okoliczności innemi przyzwoitemi, a ubywaiącéy summie wyrównywaiącemi środkami, wynagrodzimy."

(Tu następuią w 7miu artykułach szczegółowe ustanowiena tego finansowego prawidła, według których z dochodów podatku gruntowego, pobieranego z Niemieckich, Czeskich i Galicyyskich Prowincyi, przeznacza się na ugruntowanie wyż rzeczonego funduszu antycypacyynego roczna summa 3,750,000 ZR., która przez 12 lat w tym celu użytą bydź ma. Summa ta oddawaną ma bydź co rok połączonéy wykupującéy i umarzaiącéy Deputacyi, przez co taż Deputacya w wyznaczonym czasie lat 12tu, summę 45 millionów ZR. otrzyma; za którą ona, w celu użycia przychodów funduszu według miary i potrzeby na opędzenie nadzwyczaynego wydatku, własne rewersa antycypacyyne dla Instancyi finansowéy w gotowości mieć powinna; które to rewersa umyślnym, zupełnie wystarczaiącym funduszem iak naylepiéy są zabezpieczone, i w przeciągu lat 12tu zupełnie umorzone będą. Z tego powodu maią bydź one nietylko we wszystkich Kassach rządowych, ale nawet i od Osób prywatnych w zupełnéy wartości imiennéy, tak iak rewersa wykupuiące przyymowane, i we wszytkiém innéм zarowno z niemi uważane.)

Miasto Baden, to sławnych kąpieli mieysce, któremu niezliczeni ludzie winni są powrót do zdrowia, ulgę i wesołe przepędzanie życia, powstało z popiołów swoich daleko pięknieysze, aniżeli piérwéy było. Wszystkie prawie domy, które zeszłego roku stały się pastwą płomieni, są teraz daleko mocniéy wybudowane i przygotowane na przyięcie kąpielnych gości. Nie będzie tam zbywać na wszelkich potrzebach i wygodach. Magistrat stara się z naychwalebnieyszą i godną wzmianki gorliwością uprzątnąć według możności swoiey to wszystko, co słusznie ganionem było. Okolice miasta Baden zyskały przez połączone usiłowania wielu zacnych Obywateli tyle upiększeń i nowych założeń, iż trudno ie znaleźdź w innych Niemieckich mieyscach zdroiowych. Uzdrawiaiące zrodła płyną w obfitości, a łazienki co raz lepiéy są urządzane. Oby liczny ziazd do tego interessuiącego mieysca ucieszył mieszkańców i nagrodził ich za poniesione roku zeszłego cierpienia!

Wiadomości zagraniczne.

Francya.

Dnia 5go Kwietnia zrana oglądał Cesarz konno z bardzo małym orszakiem roboty około publicznych pomników i gmachów w Paryżu. — Dnia 6go wieczorem byli obośe Cesarstwo Ichmość na operze, gdzie ich z nayżywszém wynurzeniem radości przyięto.

Dzienniki Paryzkie donoszą, iż Xiążę Schwarzenberg, Austryacki Ambassador przy Dworze Francuzkim, przyiechał d. 7go Kwietnia wieczorem o godzinie 10téy do Paryża. — Tegoż samego wieczora przenieśli się NN. Cesarstwo z pałacu Elizeyskiego do St. Cloud.

Jeden Wyrok Cesarski z d. 5. Kwietnia zawiera rozporządzenie względem gwardyi narodowéy. We wszystkich Departamentach sześciu powiatów, którém na mocy uchwały Senatu powierzono dozór nad warsztatami okrętowemi i portami, utworzone będą Kohorty grenadyerów i strzelców. Wszyscy Francuzi od 20tu do 60ciu l. (oprócz prawem wyłączonych) obowiązani są do służby gwardyi narodowéy. Na strzelców grenadyerów wybierani będą ludzie maiący lat 20 do 40tu. W każdéy gminie Państwa utrzymywać się maią spisy wszystkich mieszkańców maiących lat 20 do 60, które co rok w miesiącu Styczniu sprawdzone bydź powinny. Grenadyerowie i strzelcy każdego Departamentu tworzą iedną legiię, która podzieloną będzie na Kohorty. Kohorta składa się z dwóch kompanii grenadyerów i dwóch kompanii strzelców, każda kompaniia zaś ze 150 ludzi. Zebranie onychże ukończyć się ma do 15go Maia r. b. Kohorty te maią sobie pospolicie poruczoną służbę Policyi i bezpieczeństwa wewnętrznego, powinny bydź iednakże zawsze gotowe udać się na zagrożone mieysce swoiego Powiatu. Czas służby tych ludzi trwa 6 miesięcy; co 3 miesiące połowę ich zastąpią inni, iednakże piérwsze zastąpienie dopiéro w miesiącu Listopadzie r. b nastąpi. Zastępcy są dozwoleni. Karność, żołd, nagrody i t. d., są też same, co w woysku liniowém. Koszta poniesie Departament. — Oprócz tego we wszystkich miastach portowych, tudzież na wyspach Rhe, Oleron i Belleisle utworzonych będzie 37 Kohort, każda po 1000 ludzi, którzy 20 do 40 lat maią. Gminy poniosą koszta.

Drugi Wyrok równie z d. 5. Kwietnia tyczé się utworzenia 4 pułków gwardyi honorowéy. Pułki te będą ubrane, uzbroione

i w konie opatrzone na wzór huzarów; dołmany i futra ich maią bydź koloru ciemnozielonego, a spodnie węgierskie i kołpak koloru czerwonego. Pułk składać się ma z 10 szwadronów, każdy szwadron z dwóch kompanii, a każda kompaniia z 122 ludzi. Pułk taki wraz ze sztabem wynosić ma 2505 ludzi i 2696 koni, Pułkownikami mianowani będą Jenerałowie dywizyi i brygady, a Pułkownicy Majorami. Miasta Versailles, Metz, Tours i Lion są mieysca ich zebrania się. Z mężczyzn liczących lat 19 do 30tu, będą mieć następuiący pierwszeństwo do tych pułków: Członki legii honorowéy i ich synowie; Członki orderu Reunii i ich synowie; Kawalerowie, Baronowie, Hrabiowie, Xiążęta Państwa i ich synowie; Członki departamentowych i powiatowych Kollegiów obierczych i Rad, podobnież Członki Municypalności dobrych miast, tudzież synowie ich i synowcy; 500 Obywateli każdego Departamentu i 100 Obywateli każdego miasta, płacących naywięksne podatki, tudzież synowie ich i synowcy; Urzędnicy umieszczeni w służbie rządowéy, synowie ich i synowcy; Woyskowi służący w woysku Francuzkiém, lub też i zagranicznêm, ieżeli byli Officerami. Będą także przypuszczeni do tychże pułków i mieszczanie posiadaiący potrzebne przymioty, tudzież Woyskowi, którzy więcéy iak 45 lat nie liczą.

Na mocy wyroku z d. 7go Kwietnia mianował Cesarz Wice-Admirała Emeriau W. Urzędnikiem Państwa, a Jenerała = Inspektora brzegów Liguryyskich i Wice-Admirała Verhuel W. Urzędnikiem i jeneralnym Inspektorem brzegów morza Północnego.

Wraz z powyższemi wyrokami ogłoszono dwa dawnieysze. Piérwszy wyrok pod d. 26. Stycznia stanowi nagrodę dla tych Kardynałów i Biskupów, który przyłożyli się do zawarcia Konkordatu; i tak Kardynałowie Doria i Ruffo otrzymali order W. Orła legii honorowéy; Biskupi Nantski, Tryierski i Ewreski zostali Uurzędnikami tegoż orderu; Atcybiskup Ewreski został Kawalerem orderu żelaznéy korony. Na mocy wyroku drugiego z d. 25go Marca przebaczono i darowano karę wszystkim osobom byłego Rządu Kościelnego, które wzbraniały się złożyć przysięgę.

Oddział trzeci Dokumentów załączonych do rapportu Xięcia Bassano, a tyczących się zerwania związku z Prusami, ściąga się do odpadnienia Jenerała Yorka i zawiéra następuiące pisma:

1. List Jenerała Yorka do Marszałka Xięcia Tarentu pisany z Tauroggen pod d. 30. Grudnia 1812 (*Umieszczony w Nrze 10. Gazety naszéy.*)

2. List Jenerała-Porucznika Massenbacha do tegoż Marszałka pod. d. 31. Grudnia 1813 (*Umieszczony w Nrze 10tym Gazety naszéy*).

3. Umowa Jenerała Yorka zawarta pod dniem 30. Grudnia 1812 z Rossyyskim Jenerałem Majorem-Diebitsch (*Umieszczona w Nrze 10tym Gazety naszéy*).

Oświadczenie Jenerała Yorka wydane w Królewcu d. 27. Stycznia 1813, w któróm zapewnia, iż gdy wysłany do niego według podania Gazety Berlińskiéy Król. Adjutant Major Natzmer, maiący onemuż odebrać dowództwo i zdać ie Jenerałowi Kleistowi, ani u niego, ani też u Jenerała-Majora Kleista nie pokazał się, przeto ón (York) ciągle dowodzić, i podług danego sobie pod d. 20. Grudnia rozkazu gabinetowego działać będzie.

5. Odezwa Jenerała Yorka wydana w Królewcu d. 2. Lutego 1813. (*Umieszczona w Nrze 23cim Gazety naszéy*).

Oddział 4ty udzielonych dokumentów tyczé się środków użytych przez Dwór Pruski z okoliczności odpadnienia Jenerała Yorka. Zniesienie i rozkaz uwięzienia Jenerała Yorka. Mianowanie Jenerała Majora Kleista Dowodzcą posiłkowego korpusu Pruskiego; wysłanie Królewskiego Adjutanta Natzmer do Wice-Króla Włoskiego, ażeby tenże poczynił dalsze rozporządzenia, i wysłanie Xięcia Hatzfelda do Paryża, w celu wynurzenia Cesarzowi Napoleonowi boleści i nieukontentowania Króla z powodu zdrady Jenerała Yorka. (*Obaczyć Ner 10ty Gazety naszéy*).

Piąty oddział dokumentów tyczé się wysłania Xięcia Hatzfelda.

1. Wypis z listu Posła Francuzkiego St. Marsan datowanego d. 7. Stycznia 1813go, w którym oświadcza, iż Xiążę poiedzie dnia 9go w celu zapewnienia Cesarza, iż Król gotów iest wystawić kontyngens 30000 ludzi.

2. List tegoż samego z d. 11. Stycznia. Xiążę Hatzfeld iuż wyiechał; wiezie ón z sobą nayświętsze zapewnienia niezmiennych uczuć Króla dla Francyi, i naywiększéy iego niechęci ku Jenerałowi Yorkowi, tudzież wszystkie dokumenta, potrzebne do iaśnieyszego wyłożenia téy okoliczności.

Potém następuie rapport Officera Francuzkiego o postępowaniu Pruskiego Jenerała Bülow. Zmówiwszy się ón d. 10. Lutego pod Nowym Szczecinem z woyskiem Rossyyskiém, ułatwił temuż woysku przeprawę; prócz tego donosi tenże Officer, iż w owéy okolicy panuie naylepsze porozumienie między Rossyanami i Prusakami, i że Prusacy mieli drzewo w kurkach karabinowych zamiast krzemienia i t. d.

Oddział Szósty zawiéra Edykta Króla Pruskiego względem pomnożenia woyska, wydane w Wrocławiu pod d. 3, 9 i 10. Lutege 1813. (*Są one umieszczone w Nrach 15tym, 16tym i 17tym Gazety naszéy*).

Rozkaz dzienny Króla d. 11. Marca, na mocy którego Jenerał York za niewinnego uznanym został i obszernieyszą władzę w dowództwie otrzymał. *(Obaczyć N. 27. Gazety naszéy.)*

Nota Pruskiego Kanclerza Stanu Hardenberga podana Francuzkiemu Ministrowi Hrabiemu St. Marsan.

Niżéy podpisany Kanclerz Stanu odebrał właśnie rozkaz od Króla swoiego, ażeby JW. Hrabiemu St. Marsan, nadzwyczaynemu Posłowi i pełnomocnemu Ministrowi N. Cesarza Francuzów, Króla Włoskiego, oświadczył co następuie:

Po zawarciu traktatu Tylżyckiego zwrócił Król w całém swoiém politycznem postępowaniu naygłównieyszą uwagę na to, ażeby Ludóm swoim zapewnił znowu ową spokoyność, którąby im dozwoliła pokrzepić się zwolna po tych niezliczonych stratach i cierpieniach, które poniosły. W tym celu dopełniał Król ściśle, ile mu środki iego dozwalały, tych obowiązków, do przyięcia których przymuszony był traktatem pokoiu. Dowolne wymuszenia, nadużycia wszelkiego rodzaiu, na które Prowincye iego nieustannie wystawiane były, ogromne ciężary, którémi były obarczone, znosił z ową rezygnacyą, która przez okoliczności stała się prawem dla niego. Nie opuszczał niczego dla ugruntowania przecież kiedyś szczérego zaufania między sobą a Rządem Francuzkim, i dla nakłonienia onegoż tym sposobem do sprawiedliwych i słusznych prawideł, których się zawsze prawie naprożno domagał.

Gdy się od czasu tego Północna Europa nową i nieszczęsną woyną zagrożoną uyrzała, Król uczyniwszy to wszystko, co tylko w celu uchylenia téy burzy uczynić było w iego mocy, chwycił się strony, którą mu położenie Kraiów iego między woiuiącemi Mocarstwami, neutralności nie dopuszczaiące, i niezawodne widoki niszczących środków przepisywały; których to środków Kraie te ze strony Francyi wtenczas mogłyby się spodziewać, gdyby się temu opierały, czegoby od nich żądano. Poddał się Król nayuciążliwszym i z siłami Kraiu swego nayniestosownieyszym obowiązkóm, do których przymuszonym był traktatem przymierza zawartego d. 24. Lutego i połączonemi z nim umowami; uczynił to w nadziei, iż znaydzie tym sposobem dla Prus stałą podporę, a w przypadku skuteczną pomoc, których potrzebę po tylu nieszczęściach z każdym dniem co raz bardziéy czuły; uczynił w ufności, iż Rząd Francuzki odpowiadaiąc wierności, z iaką Król przedsięwziął dopełniać obowiązki swoie, dopełni z takąż samą ścisłością obowiązków przyiętych na siebie.

Nieszczęsne doświadczenie nauczyło Króla zbyt wcześnie, iż to nie było nigdy zamiarem Rządu Francuzkiego; podczas, gdy Król umówioną do utworzenia korpusu posiłkowego liczbę woyska wystawił, gdy woyska te przelewały z taką odwagą krew swoią za interess Francyi, iż sam Cesarz nie mógł im nie oddać sprawiedliwości; gdy musiano wewnątrz Kraiu z nadzwyczayném natężeniem opędzać niezmierne dostawy i wszelkiego rodzaiu daniny, które dla potrzeb woyska zalewaiącego Kray cały potrzebnemi były; Francya nie czyniła w żadnym względzie za dosyć przyiętym na się obowiązkóm, których ściśle dopełnienie mogło iedynie zapobiedz zupełnéy zgubie Kraiu i mieszkańców. Umówiono się, ażeby załoga Głogowéy od dnia zawarcia traktatu, załogi zaś Küstrynu i Szczecina od czasu zupełnego wypłacenia kontrybucyi, żywione były kosztem Rządu Francuzkiego. Kontrybucya ta została przez dostawy czynione od miesiąca Maia r. p. zapłaconą, a nawet więcey iak zapłaconą. Jednakże żywienie tych trzech załóg zostało i na potém ciężarem dla Prus, i nie można było żadną protestacyą osiągnąć tego, czego sama sprawiedliwość i literalna treść traktatu wymagały. Pochlebiano sobie przynaymniéy, iż według świeżych przyrzeczeń N. Cesarza, Kray w około twierdz leżący, iako też terrytoriium Pruskie nie będą wystawione na żadne wymuszone rekwizycye; aleź właśnie w téy chwili, gdzie się można było oddadź téy nadzei, otrzymali Dowodzcy tych twierdz formalne pozwolenie zabierania w obwodzie 10ciu mil Francuzkich wszystkiego,

czegoby tylko uznali potrzebę; iakoż wszystko to wykonaném było z ową gwałtownością, którą przewidzieć było można. Ugodzono się, ażeby rachunki z dostarczeń wszelkiego rodzaiu, które Prusy z góry dawały, składane były porządnie co trzy miesiące, i żeby należytość z końcem téy wyprawy w gotowiźnie wypłaconą została. Z tém wszystkiém nie można było nawet roztrząśnienia tychże rachunków dostąpić; a gdy należytość wynosiła iuż zbyt wielką summę, którą można było każdéy chwili udowodnić, gdy taż summa z końcem roku do 94 milijonów franków urosła, nie można było nawet przez naynagleysze nastawanie wymódz choć cokolwiek na detrunkatę, chociaż Król nie dopominał się w owéy chwili ani połowy, i chociaż nagła i wcale niezbędna potrzeba tak iasno iak słońce okazaną została. Wymowa w traktacie przymierza względem zapewnienia iednéy części Szląska neutralności, musiałaby była utracić dzielność swoią z powodu zaszłych od czasu tego okoliczności, ieżeliby Rossya z swoiéy strony na to nie zezwoliła; względem tego potrzeba było iednakże koniecznie rozpocząć układy; lecz gdy Cesarz kazał oświadczyć, że tego dopuścić nie może, aby Król wysyłał kogo do Cesarza Alexandra, przeto zniósł tę umowę (która przez to stała się iedynie samém omamieniem) i zniszczył ią w saméy istocie. Nowe targania się na przywileie Króla, działy się przez dowolne rozporządzenia. Jedno pozwolono sobie wydadź do korpusu Pruskiego (zbieraiącego się w Pomeranii pod Jener. Bülow) z wezwaniem tegoż korpusu, ażeby się przyłączył do dywizyi Marszałka Xięcia Belluno, pod którego rozkazy oddano go bez poprzedniczego zezwolenia Królewskiego; drugie rozporządenie wydane przez Jego Cesarzowicowską Mość Wice-Króla Włoskiego bez uprzedzenia o niém N. Króla, zabraniało zaciąg do woyska w Kraiach osadzonych woyskami Francuzkiemi. Zaiste, nigdy ieszcze nie targniono się okropnieyszym sposobem na udzielność przyiacielskiego Monarchy.

Zbyteczną iest rzeczą zapuszczać się głębiéy w te smutne okoliczności, które dopiero co wyłożone zostały; gdyż one tak JW. Panu, iako też Xięciu Bassano dokładnie są wiadome z owych licznych reklamacyi, które w tym względzie podawano. Wreszcie ma Jenerał Kruzemark zlecenie podadź Notę Xięciu Bassano, która się więcey rozszérzy nad temi mnogiemi przedmiotami, dowodzącemi iasno, że Rząd Francuzki uwolnił sam Prusy od obopólnych obowiązków, niedopełniwszy głównych na rzecz ich umów traktatu przymierza; które to umowy równie tyleż istotnych warunków składały, a bez którychby toż Mocarstwo nie mogło było przyiąć włożonych na się obowiązków, choćby z tąd dla niego niewiedzieć co wyniknąć miało.

Wiadome iest każdemu położenie, w którém się Prusy w skutku tych okoliczności, szczególniéy zaś w skutku zaszłych w iesieni i zimie wypadków znaydowały. Prusy zostawione same sobie, bez nadziei skutecznéy pomocy od Mocarstwa, z którém były związane, a od którego nie mogły nawet tego osiągnąć, co się im podług nayściśléyszéy sprawiedliwości należało i tak łatwo uczynionem bydź mogło; Prusy widząc dwie trzecie części Kraiu wyniszczone i mieszkańców do rozpaczy przywiedzionych, nie znalazły nic innego, coby im do czynienia pozostało, iak tylko samym sobie zaradzić dla podniesienia i utrzymania się znowu. W miłości i odwadze Ludów swoich, tudzież w wspaniałém uczestnictwie Mocarstwa, które ulitowało się nad położeniem Kraiu tego, musiał Król szukać środków wyrwania się z tegoż położenia i przywrócenia Monarchii swoiéy téy niepodległości, która iedynie przyszłą pomyślność onéyże zapewnić może.

N. Król iął się tych środków, których tak ważne okoliczności wymagały, i złączył się przez ściśle przymierze z N. Cesarzem wszech Rossyi. Przekonanym iest Król, że Francya i cała Europa poznaią ważne powody, które temi krokami iego kierowały. Kroki te zmierzaią iednakże nakoniec do pokoiu, który opiera się na słusznych zasadach, maiących rękoymią trwałości iego; pokóy taki był, i będzie zawsze iednem z naypożądańszych życzeń Króla; a ieżeli Opatrzność pobłogosławi usiłowaniom Króla, uczuie ón się nieskończenie szczęśliwym, ieżli do udziału dobrodzieystwa tego dla Ludzkości przyczynić się zdoła. — Niżéy podpisany ma zaszczyt ponowić JW. Hrabie St. Marsan zapewnienie wysokiego szacunku. — W Wrocławiu d. 16. Marca 1813.

(Podpis) Hardenberg.

(*Ciąg dalszy nastąpi.*)

Związek Reński.

Gazeta rządowa Badeńska pod d. 8mym Kwietnia donosi, iż od nieiakiego czasu urzą-

dzona iest znowu poczta polowa między Strassburgiem i Augsburgiem.

Według wiadomości z Frankfórtu pod d. 14. Kwietnia, spodziewanym był N. Cesarz Napoleon między 16. i 20. Kwietnia w Moguncyi.

Xięstwo Warszawskie.

Gazety Warszawskie pod d. 17. Kwietnia umieścyły następuiące obwieszczenie:

JW. Łańskoy, Prezes Rady Naywyższey i Gubernator Xięstwa Warszawskiego, z woli N. Imperatora Wszech Rossyi ustanowiony, ogłosił w dniu 22. Marca (3. Kwietnia) r. b. przez Gazetę i Korrespondenta Warszawskiego wspaniałomyślne zamiary N. Imperatora Wszech Rossyi względem Xięstwa Warszawskiego, zwyciezkiém Rossyyskiém woyskiém zaiętego; oświadczył równie, że dla pomyślności mieszkańców, onego Rada tym Kraiem rządzić maiąca ustanowiona została; że dawny porządek cywilnego Rządu iest zatwierdzonym; że wszelkie Władze mieyscowe uważane za prawe przy teraźnieyszych swych prawach są zachowane; że po otwarciu Rady Naywyższey, Publiczność o tém osobną odbierze wiadomość. W skutku więc tego oświadczenia oznaymuie się ninieyszém, iż Rada Naywyższa posiedzenie swoie w pałacu Rządowym, Krasińskich zwanym, rozpoczęła; a maiąc na baczności poruczony sobie przez Monarchę przedmiot wagi naywyższéy, dobro ludów na téy ziemi osiadłych, zaięła się nayprzód rozbiorem obecnego stanu rzeczy, i wyznaczyła z grona swego iednego z członków, dla przekonania się o wszystkiém, i przedstawienia Radzie istotnego Rządu kraiowego obrazu. Iuż odebrała Rada należyty w tym względzie rapport, i w skutku tego potrzebne do Władz kraiowych wydaie rozkazy, aby bieg czynności we wszystkich Magistraturach skarbowych i administracyynych Xięstwa Warszawskiego na nowo się rozpoczął. Ministerya zatém i wszelkie inne im podrządne Władze, odtąd iak dawniey, maią bydź czynne, a obywatele i mieszkańcy Kraiu tego drogą przyzwoitą, podług prawideł i zasad Rządu Xięstwa Warszawskiego, we wszelkich zdarzeniach i żądaniach swoich udawać się maią. Rada zaś Naywyższa maiąc sobie powierzony ster naczelny wszystkich w Kraiu Władz, naytroskliwszego w dozorowaniu onych dołoży starania, aby prawa były zachowane, aby każdy należną uzyskał sprawiedliwość, i aby w końcu każdy z mieszkańców téy ziemi uczuł i przekonał się o naywyższéy opiece naylepszego z Monarchów. W Warszawie d. 15. Kwietnia 1813.

W tych dniach ziechał do Warsawy JW. Cesarsko-Rossyyski Jenerał piechoty Doktorow.

Teatr Woyny.

Gazeta Departamentu Uyścia Wezery zawiéra pod d. 3. Kwietnia z Bremy co następuie:

„W mieście naszém pełno woyska. Od 3 dni widzieliśmy 5 nowych batalionów nadciągaiących z różnych okolic. — Oprócz Jenerała Hrabiego Vandamme i Jenerała dywizyi Barona Carra St. Cyr, którzy tu maią swoią główną kwatérę, znayduią się także w naszém mieście Jenerałowie dywizyi Dufour i Dumonceau, którzy obeymą dowództwo nad dywizyami śpieszącemi do 32giey dywizyi woyskowey.

Ogłoszono tu co następuie:

Prefekt Departamentu Uyścia Wezery do swoich podrządnych.

„Niektórzy z was spuścili na chwilę z oczów nayświętsze obowiązki Poddanych dla Monarchy i Oyczyzny; oszukano ich zwodniczemi obietnicami nieprzyiaciół Francyi, którzy zazdroszczą zawsze sławy i szczęścia temu wielkiemu Państwu; lecz nastąpił iuż nayszczerszy żal po porywczém niektórych nierozsądnych osób zbłądzeniu, a łaska dobrego i sprawiedliwego Monarchy czekała tylko chwili do zapomnienia tego momentalnego błędu. Ogłoszenie stanu oblężenia i cały wynikaiący z ząd ucisk, ciężały mocno na was, a położenie takie mogłoby było trwać dłużéy, gdyby poddanie się niektórych burzycieli spokoyności i dobry duch ożywiaiący powszechnie mieszkańców Kraiu tego, nie były pozwoliły Zwierzchnościom podnieść głosu o przywrócenie was do konstytucyynych praw waszych." (*Uchwała Senatu z dnia 3. Kwietnia, na mocy którey Rząd konstytucyyny w tych trzech Departamentach, składaiących 32 dywizyę woyskową, zawieszonym został na 3 miesiące, nie mogła ieszcze wtenczas bydź ogłoszoną w Bremie*).

„JW. Jenerał-Porucznik Hrabia Państwa Vandamme, wysłany od N. Cesarza Jmci na czele znakomitego woyska dla zasłaniania i bronienia was, przyiął chętnie uczynione sobie przełożenia. Ufaiąc zupełnie w poczci-

wości ludu tych Prowincyi i obowiązkom, które w imieniu waszém Zwierzchności wasze co do utrzymania porządku i zachowania powinności waszych ku wspaniałemu Monarsze waszemu na siebie przyięły, rozporządził łaskawie tenże JW. Jenerał, ażeby stan oblężenia w całym okwodzie Departamentu Uyścia Wezery od dnia dzisieyszego ustał. — Obwieszczaiąc Prefekt ninieysze rozporządzenie podrządnym swoim, przekonanym iest naymocniéy, iż zechcą poznać dobrodzieystwo rozporządzenia tego, i że ono będzie dla nich nowym bodźcem do gorliwego pełnienia świętych obowiązków, które wierni Poddani winni są swoiemu Monarsze. — Mieszkańcy brzegów Uyścia Wezery! Do was szczególniéy obracam tę mowę. Iuż nastąpiła łaska po żalu. Oby posłuszeństwo wasze prawóm, oby wasza przychylność do Rządu zatarły ostatnie slady krótkiego błędu, którego pamięć iedynie dla tego tylko zatrzymacie, ażebyście potomkóm waszym dali naukę, iż prawdziwy pokóy i istotne szczęście zawisły iedynie od dopełnienia obowiązków, które winien iest Lud Panu swoiemu, użyczonemu sobie przez Opatrzność.“

O doniesionem iuż poddaniu się twierdzy Częstochowéy, mamy następuiące dokładnieysze wiadomości:

„Rozkazawszy Jenerał Porucznik Baron Sakin twierdzę Częstochowę zupełnie opasać, oznaczył zaraz po przybyciu swoiém pod twierdzą mieysca, na których miano sypać bateryę. Pracowano około tego od d. 18go do 20go Marca. — Hrabia Rochechouart, Podpułkownik ze świty Imperatorskiéy, zarządzał temi robotami. Dnia 21. ukończono baterye i zatoczono działa. Zaczęto strzelać równo ze świtem z 8 dział 10téy bateryi. Dnia 22go o północy ustawiono 3 nowe baterye pod samą twierdzą, ażeby na różne punkta strzelać. Miały one 12 dział 18téy kompanii artyleryi lotnéy, 4 działa kompanii N. 24 artylleryi lekkiéy i 4 dział bateryi Nro 38. Owe lotne baterye sypały prędki ogień, i tak szypko się z iednego mieysca na drugie przesuwały, iż nieprzyiaciel zaledwie miał czas wymierzenia na nie dział swoich. Wystrzały z dział Rossyyskich zapaliły 3 magazyny; to iest ieden magazyn siana, drugi słomy, a trzeci drzewa na opał złożonego. Podczas, gdy artylerya tak pomyślnie dawała ognia, pułk 8my i 29ty strzelców doskwierały tak żywo załodze, iż się iuż nikt więcey nie ważył pokazać na murach twierdzy. Całą tą wyprawą zarządzał Jenerał Major Hrabia Lieven. Widząc Jenerał Sakin, iż ogień ogarnął całą twierdzę, rozkazał uciszyć się bateryóm, dla ochronienia obrazu N. Panny, tego to pomnika, który przed kilku wiekami sprowadzony tam został z iednego Kościoła Wschodniego. Dnia 23go Marca wysłał Gubernator do Jenerała Sakina Kommendanta placu Mellera, który żądał 24rogodzinnego zawieszenia broni w celu układania punktów kapitulacyi. Zezwolono na to: Gdy zaś podawane przez niego warunki przyiętemi bydź nie mogły, kazał Jenerał strzelać na nowo. We dwie godzin potém powrócił Kommandant znowu z przyrzeczeniem, że twierdzę poddadzą; iakoż podpisano kapitulacyę, którą tu umieszczamy:

Kapitulacya Częstochowéy.

Art. 1.) Załoga twierdzy wyydzie z bronią i ze wszystkiemi honorami i przyłączy się do woyska Xięstwa Waarszawskiego tam, gdzie ie zastanie. — (Załoga póydzie w niewolę woienną, wyciągnie ze wszystkiemi honorami woiennemi i złoży broń na stoku. Officerowie zatrzymaią swoie szpady.) — Art. 2.) Załoga może wziąć z twierdzy 6 dział polowych wraz z wozami prochowemi. — (Odmówiono). — Art. 3.) Od dnia podpisania kapitulacyi, pozwolonych będzie 8 dni do ustąpienia z twierdzy, a załoga pozostanie tam aż do tego czasu. Wśród tego wolno będzie PP. Officeróm obiedwóch stron wchodzić do twierdzy i wychodzić do Częstochowéy i w okolice tegoż miasta. — (Dziś w wieczor o godzinie 10téy zaymą woyska Cesarsko-Rossyyskie obiedwie bramy. Załoga wyydzie iutro koło południa. Pozwala się 3 dni na przewóz ruchomości każdego.) — Art. 3.) Woysko załogowe otrzyma żywność na 8 dni, a konie Officerskie i zaprzęgowe będą mieć furaż z magazynów twierdzy. — (O utrzymaniu załogi będzie miane staranie według praw naszych.) — Art. 5.) Wozy potrzebne do przewożenia bagażów, żywności i furażu, będą pozwolone. — (Odsyła się do artykułu 3go.) — Art. 6.) Osoby etatu cywilnego będą miały wolność udania się na właściwe mieysca mieszkania swoiego. — (Zezwolono.) — Art. 7.) Chorzy nie mogący iśdź za załogą, polecaią się opiecę i wspaniałomyślności woyska Rossyyskiego, i będą mieli

po wyzdrowieniu wolność udania się zbronią i bagażami do korpusu swego. — (Chorych los będzie ten sam co i załogi.) — Art. 8.) Officerom i należącym do woyska osobom zapewnione będą własność ich i ruchomości, ażeby ie mogli bez przetrząsania zabrać z sobą. — (Zezwolono.) — Art. 9.) Zaręczy się za całość Klasztoru, Kościoła i iegoż świętości, również za ruchomości klasztornych Xięży. — (To nie powinno bydź wcale przedmiotem sporu.) — Art. 10.) Wszystkie Archiwa Rządu i akta sądowe nietykane zostaną. — (Pozostaną w twierdzy, równie iak plany i mappy woyskowe, które mianowanemu do tego Officerowi dokładnie oddane będą.) — Art. 11.) Składy osób prywatnych powierzone klasztorowi do schowania, szanowane będą. — (Zezwolono.) — Art. 12.) Żołnierze załogi nie będą namawiani do opuszczenia korpusu swoiego podczas marszu. (Odmówiono). — Art. 13.) Inwalidzi będą mieli wolność udania się do Warszawy do korpusu swoiego. — (Zezwolono.) — Art. 14.) Żandarmy, których iest 17, będą mogli wraz z końmi będącemi ich własnością powrócić do swoich Powiatów. — (Zezwolono.) — Art. 15.) Urzędnicy zdrowia i administracyi woyskowey używać będą pozwolonych Officerom korzyści. — (Zezwolono.) — Art. 16.) Wszystkie trudności mogące zachodzić w dopełnieniu punktów niniejszey kapitulacyi, uprzątnione będą z korzyścią załogi. — (Zezwolono.) — Artykuły powyższe zostały przez Radę woienną przyięte i podpisane. — W Częstochowey d. 25. Marca (6. Kwietnia) 1813.

Rozmaite Wiadomości.

Pisma publiczne Pruskie donoszą, iż d. 29. Marca wzięli żołnierze w Szczecinie z łożka Duńskiego Konzula Brede, i zaprowadzili go w zupełnym mundurze konzularnym do zamku Preussen.

Król Pruski powrócił d. 16. Kwietnia nazad do Wrocławia z podróży odprawioney do Steinau, gdzie się widział z Cesarzem Alexandrem.

Pułkownik Rossyyski Bar. Tettenborn mianowany iest przez Imperatora za zasługi swoie Jenerałem.

Meteorologiczne postrzeżenia we Lwowie dnia 9. do 14. Kwietnia 1813.

Dnie	Czas postrzeżenia	Barometr.	Ciepłomierz Reaumura.	Wilgociomierz.	Kierunek Wiatrów.	Odmiany powietrza.
9	Wsch. Słońc.	28, 4, 8.	0.	88, 57.	Po. W. słaby	ias. mgła, szron.
	2. po połud.	28, 4, 8.	† 11, 7.	53, 52.	Po. W. słaby	pogoda.
	10 w nocy	28, 4, 4.	† 4.	77, 61.	Po W. słaby	pogoda.
10	Wsch. Słońc.	28, 3, 9.	† 1, 2.	87, 80.	Po. W. słaby	iasno.
	2. po połud.	28, 3, 0.	† 13, 3.	53, 24.	Po. W. średni	chmury.
	10. w nocy	28, 2, 0.	† 4, 5.	80, 47.	Po. Z. średni	pogoda.
11	Wsch. Słońc.	28, 1, 0.	† 2, 9.	85, 04.	Po. słaby	chmury.
	2. po połud.	28, 1, 1.	† 11, 8.	59, 23.	P. P Z. średni	chmury.
	10. w nocy	28, 2, 8.	† 4, 5.	55, 33.	P. średni	pogoda.
12	Wsch. Słońc.	28, 2, 11.	† 0, 8.	71, 04.	P. P. Z. słaby	iasno.
	2. po połud.	28, 2, 2.	† 10.	47, 43.	P. P. Z. słaby	chmury.
	10. w nocy.	28, 0, 11.	† 5.	59, 42.	Po. Z. Z. słaby	chmury.
13	Wsch. Słońc.	28, 0, 6.	† 4, 3.	71, 90.	P. Z. Z. średni	chmury.
	2. po połud.	28, 0, 9.	† 11, 5.	58, 28.	P. Z. mocny	chmury.
	10. w nocy	28, 1, 11.	† 5, 3.	74, 09.	P. Z. słaby	chmury.
14	Wsch. Słońc.	28, 4, 6.	0.	66, 66.	P. W. słaby	iasno.
	2. po połud.	28, 5, 11.	† 6, 3.	50, 56.	P P. W. średni	iasno.
	10. w nocy.	28, 5, 11.	† 0, 9.	70, 19.	W. słaby	iasno.